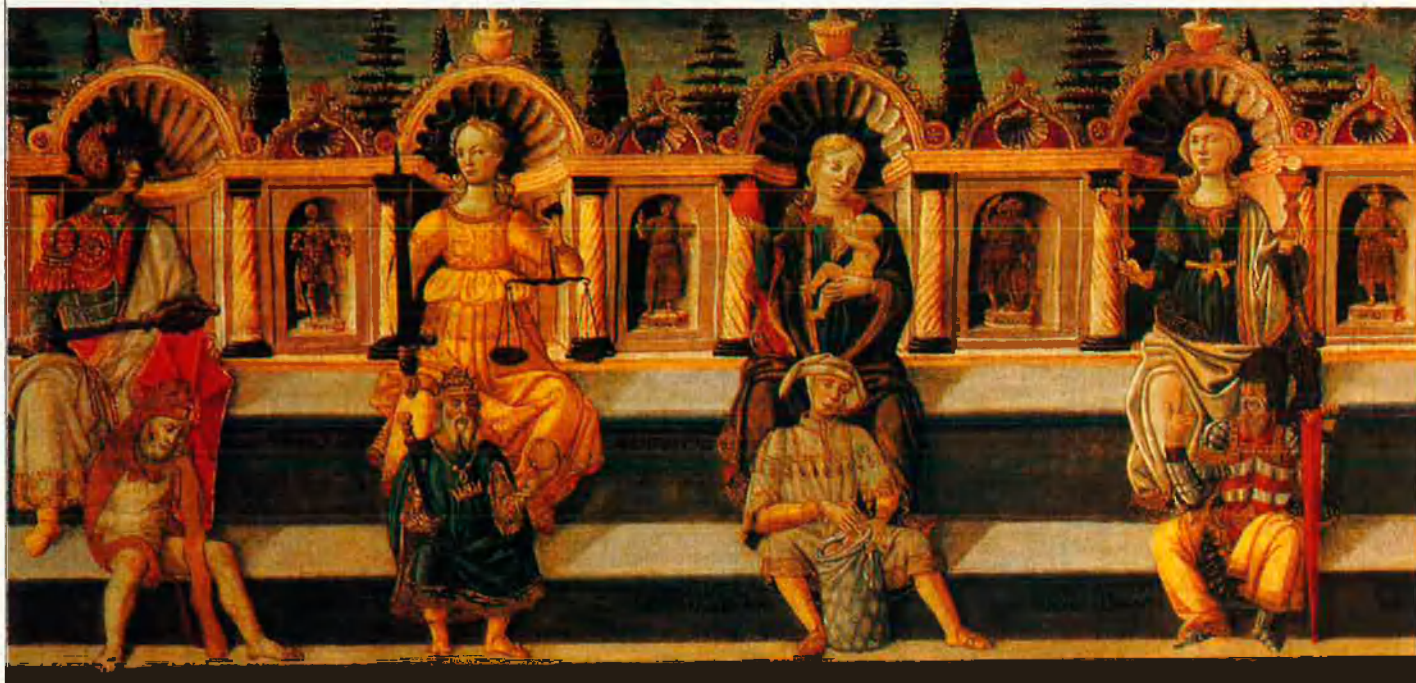

La col.lecció Cambó

El Museo del Prado de Madrid presenta des del 9 d'octubre i fins el desembre l'exposició "Col.lecció Cambó" que recull un total de seixanta obres de diferents autors i escoles. La col.lecció arribarà a Barcelona el proper mes de gener.

Les set virtuts. Anton Francesco de la Scheggia.

Per primera vegada es presenta l'oportunitat de veure reunida la col.lecció de pintures de Francesc Cambó. Quan el 9 d'octubre el Museo del Prado de Madrid va presentar la col.lecció Cambó, es va realitzar un dels projectes més ambiciosos dels seus organitzadors. Per iniciativa de la família i amb l'ajuda del director del Museu de Catalunya, el senyor Joan Sorera, el director del Museo del Prado, el senyor Alfonso Pérez Sánchez, i els representants dels patrocinadors de l'exposició—Caixa de Barcelona, Petromed i la Fundación Cultural— la col.lecció es presenta per primera i pot ser única vegada reunida com mai havia pogut contemplar-la ni tan sols el mateix Cambó, que la va crear.

Després que les dates d'inau-

guració sofriren diversos retards, la col.lecció s'inaugurà primer a Madrid obrint el curs acadèmic del Prado i hi estarà fins a finals de desembre. Segons els organitzadors es preveu que la col.lecció arribi a Barcelona el proper gener i hi ha la possibilitat que s'exposi a la Fundació Caixa de Barcelona de la plaça de Sant Jaume fins al març. Els diversos retards que ha sofert —com explica Ramon Guardans, gendre de Cambó, al catàleg de l'exposició— són a causa de l'esforç important per dotar l'exposició d'un catàleg actualitzat, als trenta cinc anys del primer catàleg i als setanta d'iniciada la col.lecció, elaborat pels més destacats experts en cada autor i escola.

La col.lecció es va formar en menys d'una dècada i es va interrompre amb l'esclat de la

guerra civil espanyola. Cambó va ser un gran apassionat de l'art i va fer la col.lecció amb el propòsit de completar el Museo del Prado i dotar al Museu de Catalunya d'una galeria dels més destacats mestres de la pintura. No va poder dedicar molts anys a formar-la, però el gruix de la col.lecció el va reunir entre 1927 i 1930. Defensor del patrimoni artístic, comenta en un discurs pronunciat a les Corts el 6 de Desembre de 1935:

"... ha tardat moltíssims anys el poder públic a preocupar-se de la defensa del patrimoni artístic nacional. Crec que vaig ser jo, des del Ministeri d'Hisenda, qui forçant una mica la nota, la va iniciar..."

El seu sistema era adquirir les grans obres dels grans mestres que sortissin a la venda, adquirir tot allò de valor

que sortís al mercat. La primera de les seves grans adquisicions va ser el retrat de Marullus, per Botticelli, de la col.lecció Eduard Simon.

"L'adquisició del quadre va ser coneguda en el món de l'art i vaig passar de cop a figurar com un dels grans compradors als quals s'oferien les principals obres d'art que estaven a la venda". La tècnica de formar una col.lecció de pintura necessitava la mobilitat tot i adquirir a vegades obres que no interessaven però que poden servir de canvi el dia de demà. Això és el que va fer Cambó quan es va posar en subhasta la col.lecció Spiridon el 1929, on va adquirir a Berlín un gran lot de 79 teles de les quals li interessaven només 30, en la seva majoria de primitius italians. Cambó va comprar el lot sencer i va ven-

dre els quadres que no volia. Altres compres en els anys 1930 i 1931 van arrodonir la col·lecció.

En conjunt s'exhibeixen seixanta obres classificades en escoles i autors diferents. Els quadres italians són la secció més nombrosa, i que va motivar majors despeses. El gust

pintura anglesa del segle XVIII, retrat de la comtessa Spencer atribuït a Thomas Gainsborough. El grup restant està firmat per pintores espanyols que comprenen des d'una predela de l'escola mallorquina, obra gòtica del segle XV, fins a dos quadres de Goya, un de mitològic amb el te-

Cambó va voler repartir la seva fortuna en vida i va voler omplir les mancances de la pinacoteca espanyola i de la catalana. A Barcelona va deixar per disposició testamentària un llegat de cinquanta obres pictòriques amb el propòsit de dotar-la d'un museu d'obres del Renaixement que servís

conservat i conserven els seu hereus. Un altra, *Crist beneït entre dos àngels*, atribuïda a Fiorenzo di Lorenzo, o a l'Escola de Perugino, que Cambó va regalar als pares Caputxins de Sarrià. Finalment, i mort Cambó, en retirar els quadres dipositats al museu de Lausana, es va deixar una de les

Noia davant l'espill, de Tiziano.

personal de Cambó, tal i com diu F. J. Sánchez Cantón, s'adelitava en especial amb elles, i el volum en la seva col·lecció ho confirma. El cabal de pintura italiana va des de Giotto fins a Tìepolo. Les set pintures italianes del segle XIV van ser adquirides en la venda de la col·lecció Spiridon. Set quadres humanístics del segle XV eren els preferits del col·leccionista. Els quadres venecians del segle XVIII tanquen el conjunt de pintura italiana amb tres pintures de Giovanni Batista Tìepolo. Segueixen en importància els nous quadres d'artistes flamencs i holandesos. Dirigits a solucionar les mancances que hi havia al Museo del Prado, hi ha cinc quadres francesos del segle XVIII. Una taula de l'alemany Lucas Cranach, El Vell, i una delicada

ma Psiquis i Cupido i, un altre, el retrat del compositor Manuel Quijano, datat al 1815. Obres que solament es veuran reunides per primera vegada, primer a Madrid i després a Barcelona, i que no ha estat gens fàcil d'aconseguir-ho, com ha estat el quadre provinent de Lausana que arribarà dins d'una caixa de plàstic per mantenir el mateix grau d'humitat i la mateixa temperatura del Museu de Lausanne per tal d'evitar el deteriorament del quadre, i que serà exposada dins de la mateixa caixa.

Per què es va formar la col·lecció ens ho explica el mateix Cambó en el seu discurs de desembre del 1935 a les Corts: "... completar el patrimoni artístic espanyol i adquirir a l'estranger obres d'art de considerable valor."

d'enllaç entre les col·leccions de romànic i gòtic ja existents i les d'Art Modern, que era fàcil formar. Sabia també que el Prado era incomplet i que hi eren absents grans escoles i grans mestres. La donació al Prado feta el 1940 i 1941 forma un bloc de set quadres elegits amb el propòsit d'omplir els buits de la pinacoteca espanyola, especialment en pintura florentina. En les seves disposicions testamentàries preveu també que la seva filla i hereva, Helena Cambó, pugui escollir una sola obra del conjunt, en record de la col·lecció. Hi ha tres pintures que tindran destinacions singulars: una, la natura morta de Zurbarán —tal com Ramon Guardans constata en el catàleg— que Cambó va regalar al seu amic José Bertrán i Musitu i que amb gran afecte han

quatre taules de l'escola de Rimini, o del Mestre de la Madonna Cini, en agraïment per la generosa custòdia dels quadres durant la segona guerra mundial.

Els quadres que integren el llegat a Barcelona estaven tots reunits el desembre de 1954. Van transcórrer deu mesos sense estar exhibits. A la fi van ser exposats al Saló del Tinell i a la Capella de Santa Àgueda fins que es va instal·lar a la Virreina el 21 d'abril de 1956. Des del 1985 fins al 1987 ha estat al Saló del Tro del Palau de Pedralbes i després al servei de restauració en vistes a l'exposició. Un cop finalitzin les exposicions a Madrid i Barcelona, els quadres tornaran als respectius museus i particulars.

Lluïsa Sanmartí